

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Wspólne posiedzenie
Komisji Budżetu
i Finansów Publicznych (178.)
oraz **Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej**
i Społecznej (189.)
w dniu 24 września 2019 r.

IX kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2019, ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz ustawy o Karcie Dużej Rodziny (druk senacki nr 1304, druki sejmowe nr 3771 i 3826).

(Początek posiedzenia o godzinie 16 minut 00)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Grzegorz Bierecki)

Przewodniczący Grzegorz Bierecki:

Otwieram sto siedemdziesiąte ósme posiedzenie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych, wspólnie z Komisją Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej.

Porządek obrad przewiduje rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2019, ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz ustawy o Karcie Dużej Rodziny; druk senacki nr 1304.

Czy są uwagi do porządku obrad?

Nie ma. Dziękuję. W takim razie procedujemy zgodnie z przedstawionym porządkiem.

Czy na sali znajdują się osoby prowadzące zawodową działalność lobbingsową?

Nie ma. Dziękuję.

Witam przybyłych gości zgodnie z listą obecności. Lista przybyłych gości uwidocznioma będzie w protokole.

Informuję państwa o odbywającej się transmisji internetowej naszych obrad.

Witam serdecznie pana ministra Tomasza Robaczyńskiego z Ministerstwa Finansów, podsekretarza stanu.

I bardzo proszę pana ministra o przedstawienie ustawy.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Tomasz Robaczyński:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Szanowni Państwo Senatorowie!

Mam zaszczyt przedstawić ustawę z dnia 11 września br. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2019, ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

Ta ustawa przewiduje przede wszystkim odmrożenie, jeszcze w roku bieżącym, podstawy naliczania funduszu świadczeń socjalnych. Zgodnie z ustawą o budżecie z 2018 r. ustanowiono podstawę naliczania funduszu świadczeń socjalnych z roku 2013. W obecnej ustawie przewiduje się, że te podstawy od 1 sierpnia 2019 r. będą na poziomie z roku 2014. Te rozwiązania przede wszystkim dotyczą emerytów i rencistów, byłych żołnierzy zawodo-

wych oraz funkcjonariuszy służb podległych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwu Sprawiedliwości. W tym przypadku proponuje się, aby podstawą ustalenia odpisu na fundusz socjalny były środki zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2014 na emerytury i renty. Zaproponowane rozwiązania będą dotyczyły również zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, czyli pracowników cywilnych. Dla tej grupy podstawą naliczania odpisu będzie przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2014 r., tj. kwota 3 tysięcy 389 zł 90 gr. To jest wzrost o 111 zł 76 gr w stosunku do podstawy z roku 2013. Należy zauważyć, że jeśli chodzi o sferę budżetową, tj. jednostki budżetowe i samorządowe zakłady budżetowe, to wydatki na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych są obligatoryjne, natomiast jeśli chodzi o pozostałych pracodawców, to zasady tworzenia funduszu zależą od liczby zatrudnionych osób.

Poza tym w ustawie zaproponowano zmianę ustawy o Karcie Dużej Rodziny. Projektowany przepis dotyczy zmian limitów wydatków, które zostały przyjęte na rok 2019 na realizację tej ustawy przez gminy i ministra właściwego do spraw rodziny, a także na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców i małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny. To ze względu na to, iż jest znacznie większe niż zakładano przy szacowaniu limitów zainteresowanie członków rodzin wielodzietnych Kartą Dużej Rodziny. Przyjęte limity, które były dotychczasowo w ustawie, nie będą wystarczające do realizacji ustawy w roku bieżącym. Zwiększenie limitów, które tu się proponuje, związanych z realizacją tej ustawy przez gminy wynosi 210 tysięcy zł, a w przypadku produkcji kart – 3 miliony zł. Natomiast jeśli chodzi o uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, to będzie to kwota 8 milionów zł.

Chciałbym dodać, że w trakcie prac sejmowych ta ustawa została uzupełniona o przepis, który umożliwi wystąpienie do ministra finansów z wnioskiem o uruchomienie tych środków po terminie, który jest obecnie przewidziany. Pozwoli to na realizację ustawy o Karcie Dużej Rodziny w roku bieżącym z uwzględnieniem tych nowych limitów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Grzegorz Bierecki:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

**Wicedyrektor Biura Legislacyjnego
w Kancelarii Senatu
Adam Niemczewski:**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.
Szanowni Państwo! Wysoka Komisjo!

Do tej ustawy w zasadzie nie mam uwag, z wyjątkiem uwagi do art. 2, tj. do artykułu, który powoduje, iż pracodawcy są zobowiązani do zwiększenia odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych od 1 sierpnia 2019 r., z tym że mają wykonać tę czynność do końca października tego roku. Uwaga moja jest związana z tym, że zarówno w ustawie obowiązującej, jak i w dotychczasowej praktyce... Od 9 lat w ustawie jest zapisane, że wysokość odpisu jest znana pracodawcom najpóźniej 20 lutego roku bieżącego i że oni uiszczają ten odpis w 2 ratach, majowej i wrześniowej. Czyli cała kwota roczna w 2 ratach jest opłacana. Przez 9 lat, kiedy były ustawy okołobudżetowe i było zamrożenie tego funduszu, wysokość odpisu znana była w listopadzie lub w grudniu, ponieważ niejako arbitralnie przez ustawę okołobudżetową narzucane było to, w jakiej wysokości będzie odpis. Wobec tego pracodawcy wiedzieli z góry – na cały rok – jakich się spodziewać kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników.

O ile można pominąć jednostki budżetowe, które są finansowane z budżetu państwa – no, Skarb Państwa ma prawo rządzić się... Gorzej to wygląda w przypadku samorządowych jednostek budżetowych, które mają odrębne budżety, oraz tych pracodawców, którzy wysokość swojego odpisu uzależniają od wysokości, że tak powiem, odpisu państwowego, bo nie jest on uregulowany odrębnie w regulaminach. W związku z tym ci pracodawcy mogą się czuć zaskoczeni tym, że w trakcie roku zmieniają się warunki, w których mają funkcjonować, co może spotkać się z zarzutem co do naruszenia interesów w toku. No, ten zarzut po prostu może się pojawić. Dziękuję.

Przewodniczący Grzegorz Bierecki:

Dziękuję bardzo. I stąd, jak rozumiem, propozycje poprawek.

Czy pan minister zechciałby się ustosunkować do tych propozycji poprawek?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów
Tomasz Robaczyński:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Ta kwestia była rozważana także w ramach prac rządowych i w ramach prac parlamentarnych. Jeśli chodzi o kwestię naliczania odpisu... Dlatego został wydłużony termin naliczania odpisów – on został przesunięty z 30 września na 31 października – żeby właśnie było to możliwe do zrobienia i żeby nie zaskakiwać przedsiębiorców czy też jednostki sfery budżetowej. Trzeba też zaznaczyć, że tak w zasadzie to zgodnie z ustawą ta podstawa naliczania funduszu powinna być tak naprawdę z roku poprzedniego. To, że od pewnego czasu w ustawach okołobudżetowych są wskazywane trochę inne podstawy, wynika z tego, że to są rzeczy, które wpływają na wydatki budżetu państwa i nie wszystkie z tych wydatków

można odblokować – w tym sensie, że ta baza przez długi czas była mrożona i nie wszystko można od razu odblokować. Tu od razu też zaznaczę, że na rok 2020 w dzisiaj przyjętej przez Radę Ministrów propozycji budżetu państwa proponuje się, żeby ta baza do naliczania funduszu była jeszcze zwiększona i o 3 lata przesunięta... Czyli jakby przyspieszamy to odmrażanie naliczania funduszu. Chcemy dojść do tego, żeby w kolejnych ustawach budżetowych można było postępować zgodnie z normalną ustawą. Czyli tak naprawdę ta baza powinna być z roku 2018. Tak? To, że jest z 2013 r., tak jak mówię, wynikało z przyczyn czysto budżetowych. To przesunięcie o 1 rok nie powinno rodzić specjalnych kłopotów i jest w zgodzie z tym, co powinno się normalnie zadziać. No, tak naprawdę powinno się zadziać większe przesunięcie, o kilka lat, a nie tylko o 1 rok. Na razie, w tym roku to jest 1 rok, a w przyszłym roku kolejne lata... Poza tym taka poprawka doprowadziłaby do pewnej nierówności podmiotów, dlatego że odpis na zakładowy fundusz w przypadku jednostek budżetowych i zakładów budżetowych samorządowych jest obligatoryjny, natomiast jeśli chodzi o przedsiębiorców, to zależy on od tego, jaką mają liczbę pracowników. Poza tym oni mają pewną swobodę w kształtowaniu tych zakładowych funduszy. W związku z tym to nie powinno być specjalnym obciążeniem, a doprowadziłoby do pewnej nierówności wśród podmiotów. Tak że proponowałbym nie przyjmować tej poprawki i przyjąć propozycję sejmową. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Grzegorz Bierecki:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Pan senator Szymański.

Senator Antoni Szymański:

Czy sprawa była konsultowana z komisją trójstronną, a jeżeli tak, to jaka była opinia komisji trójstronnej?

Przewodniczący Grzegorz Bierecki:

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów
Tomasz Robaczyński:**

Nie, ustawa była procedowana w trybie specjalnym, nie była konsultowana.

Przewodniczący Grzegorz Bierecki:

Dziękuję bardzo.

Pan senator Czarnobaj.

Senator Leszek Czarnobaj:

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze!

2 pytania. Pierwsze: dlaczego państwo zdecydowaliście się na procedowanie jej w trybie bez konsultacji, czyli takim, o którym pan minister przed chwilą powiedział? Czy jakieś nadzwyczajne rzeczy się wydarzyły? To po pierwsze.

Po drugie, do końca roku mamy tyle czasu, ile mamy. Co takiego się wydarzyło i co legło u podstaw państwa decyzji, żeby w trybie...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

...ekstraordynaryjnym, na ostatnim posiedzeniu, rozpatrywać tę ustawę?

Przewodniczący Grzegorz Bierecki:

Dziękuję bardzo.

Czy są inne pytania? Dziękuję.

Proszę bardzo.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Tomasz Robaczyński:

Projekt był procedowany od dłuższego czasu, chyba od końca pierwszego kwartału tak naprawdę. My się wsłuchaliśmy przede wszystkim w głosy strony społecznej, która rokrocznie postuluje odmrożenie bazy do naliczania funduszy, podobnie jak to jest w przypadku wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. To jest trochę kompatybilne z tym, co się dzieje w ramach prac nad budżetem państwa – zawarto szereg porozumień z tymi podmiotami, w których wynagrodzenia są najniższe, przede wszystkim z urzędami wojewódzkimi czy też inspekcjami, które podlegają czy są w administracji wojewódzkiej zespolonej. I to się teraz właśnie dzieje, część rezerw została przeznaczona na podwyżki w tych właśnie podmiotach. Te 2 kwestie – w ostatnim czasie rozmowy ze związkami zawodowymi i ze stroną społeczną zostały zakończone – są jakby w pakiecie: z jednej strony podwyżki, z drugiej strony odmrożenie funduszy plus zapisanie w budżecie państwa na rok 2020 6-procentowych podwyżek dla sfery budżetowej oraz dalszy ciąg odmrażania zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Tak że to legło u podstaw tego, że ta ustawa teraz właśnie wchodzi, wchodzi w życie te porozumienia dotyczące podwyżek, o których mówiłem. O tym zresztą mówiłem także w zeszłym roku, kiedy pracowaliśmy nad ustawą budżetową na rok 2019 – kiedy podwyżka w państwowej sferze budżetowej wynosiła 2,3% – że minister finansów będzie pracował nad tym, aby te podwyżki sukcesywnie były coraz większe, bo wiemy, jaka jest sytuacja w sferze budżetowej. To jest taki cały pakiet, który teraz ujrzał światło dzienne. Dziękuję.

Przewodniczący Grzegorz Bierecki:

Dziękuję bardzo za te wyjaśnienia.

Czy ktoś z senatorów?

Senator Czarnobaj.

Senator Leszek Czarnobaj:

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze!

Może mi umknęło, ale podejrzewam, że jednak nie...

Ja pamiętam prace nad budżetem na rok 2019. O ile pamiętam, to rezerw w budżecie jest na łączną kwotę chyba 33 lub 35 miliardów. Tak? No, ok. 30 miliardów, umówmy się, dużo. Ta regulacja dotyczy kwoty... Jakiej, Panie Ministrze? Muszę szybko dodać, to jest...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ile?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Łącznie.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Tomasz Robaczyński: W samym budżecie to jest 7 milionów.)

7 milionów. Wie pan, ja rozumiem, że jeżeli byśmy przy tworzeniu budżetu, o co pytał pan senator Szymański... Ja pochwalam to, że wtedy, kiedy jest lepsza sytuacja budżetowa, to ten nawis, który powstał podczas trudnej sytuacji budżetowej... że trzeba z nim zjeżdżać. Przy tworzeniu ustawy budżetowej można było przewidzieć taką rzecz. Robimy pierwszą, drugą – jak zobaczymy, jaka jest sytuacja po pierwszym półroczu, i przymierzmy się do następnej. I to jest jakiś plan. Ja rozumiem, jak to jest w sferze budżetowej: dostają, wypłacają... Okej, ale proszę nie mówić, że jak przesuniecie państwo termin do 31 października, to pracodawcy od razu będą wiedzieć, skąd wezmą te pieniądze, i powiedzą: o, jak dobrze, dowiedzieliśmy się dzisiaj, 31 października, i już mamy te pieniądze. To po pierwsze.

Po drugie, ta kwota to jest taka kwota, którą w każdej sytuacji można uruchomić. Ja nie rozumiem tych intencji... Ja rozumiem założenie główne – likwidujemy ten nawis z lat poprzednich. Okej, ale można to zrobić w jakiś zaplanowany sposób, a ja nie widzę tutaj żadnego planu. Uważam, że to, żeby likwidować, jest ruchem dobrym, ale jednak nakłaniałbym do trochę większego planowania takich działań.

I ostatnie pytanie. Rozumiem, że komisja trójstronna... przepraszam, komisja...

(Głos z sali: Rada dialogu.)

...rada dialogu obradowała nad tym. Tak? Skoro pan minister mówi, że były konsultacje, rozmowy, to, jak rozumiem, jakieś spotkania ze stroną społeczną były. Dotyczy to tylko samorządów? Czy w komisji rządu i samorządu też były jakiegokolwiek konsultacje, czy nie, bo to był tryb, w którym państwo przedkładacie projekt od razu do uchwalenia?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Tomasz Robaczyński:

Był to ten tryb szczególnie, bez konsultacji tego konkretnego projektu.

Przewodniczący Grzegorz Bierecki:

Dziękuję bardzo za te wyjaśnienia.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać jeszcze głos?

Dziękuję bardzo.

Stawiam wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Przystępujemy do głosowania.

Kto z państwa senatorów jest za? (9)

Jak widzę, jednogłośnie. Dziękuję bardzo.

Czy pan senator Szymański zdecyduje się sprawozdawać?

(Senator Antoni Szymański: Tak jest.)

Dziękuję bardzo. Mamy sprawozdawcę.

Zamykam posiedzenie.

Kancelaria Senatu
Opracowanie:
Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów
Druk i łamanie:
Centrum Informacyjne Senatu, Dział Edycji i Poligrafii